

Il-Fundatur tal-Kolleggjata tal-Matrici

Minn Gorg Pisani

HAFNA MILL-OPRI LI LLUM NABAW FATTI QUDDIEMNA JKUNU SWEW SABIEX SARU BOSTA XOGNOL U SAGRIFICCI LI MHUX LAKEMM WIEHED ISEMMIHOM FI FTIT KLIEM HEKK NISTGHU NGHIDU WKOLL GHAT-TWAQQIF TAL-KOLLEGGJATA FIL-KNISJA MATRI- CI T'GHAWDEX, ILLUM KATIDRAL IRRIDU NTIRU BI HSIBIJIETNA LEJN DAWK 12-2ME. NIJJET L-INGHODDIJA META DIN IL-KNISJA KIENET TGAWDI BISS IT-TITLU TA' KNISJA MATRICI. JIGIFIERI OMM IL-KNEJJES KOLLHA. KIENET IX-XEWQA TA' BOSTA PATRI- JOTTI GHAWDIXIN ILLI JARAW DAN IT-TEMPJU MGHOLLI GHALL-GIEH TA' KOLLEGGJA- TA, WISQ IKTAH BILLI, F'DAK 12-ZMIEN, F'GAWDEX KOLLU MA KIENX HAWN KOLLEGG- JATA WAHQA BISS.

Natna wiled li klabb i-ahjar postijiet f'Ghawdex u f-lewvel dinjiet tal-Kidsja f'Malta u Ghawdex.

[illegible]

Dun Salvatore Fenechmeh kien l-ewwel wieħed li sar jaq bi-ahbar talba lil l-kabb' ta' l-Isqof Cazzafere kienet giet minnha minn Ruma u li l-Għra l-Għaw-der kien ser jidher l-ewwel Kolleġġjato ta'ha mwagġja li- kienja qadima tal-Gran Kasteil Wera l-mwagġja ta' din il-Kolleġ- ġjato. Dun Salvatore Fenechmeh ma soddax wisq Għawder Bili l-fama ta' għerri u ta' l-ubbi kienet kienet hafna huwa għe maħtor Kanoniku tal-Katedral ta' l-Indina bil-prebenda ta' "Bir il-Twil" Dun sar Bisqena 1628. Huwa kien l-Arcipreura li Dun Gaetano Camilleri, bisq- kien minnha proproji ta' l-itt minn qas Bisqena bisqena tal- Bolla tal-8 ta' Mejju, 1625. Huwa kien imqiegħed bil-itt ta' Asses- sur tas-Sant' Officju u kienall- darba bil-itt ta' Provvisary. Huwa miet Malta Bisqena 1687.

Chakemon kasta mii-Kano-
naka u Nam Sonu m-Kanta
Kantadi twagga bironta u
kwa kaka d-Dofa Nikola
Mabau, d-Danaboli, kien d-
Nima la Dan Saly Pontre-
mii i-Kanta Mantei wagh
tigha gha-ga la Kologga.
U ghadagant naba u amu
fara u ghadi; Kistora kaka
funda u opomara la Lew-
wi Kologga Ghawda.

IL-KWADRU TAL-
MADONNA TAR-RUZARJU

Wiehed mill-isbah kwadri ta' l-artali li nsibu fil
Knisja Katidrali t'Ghawdex huwa bla dubiu ta' xejn
dak tal-Madonna tar-Ruzarju. Dan il-kwadru nsibuh
f'wiehed mill-artali tas-Salib tal-knisja, sewwa sew dak
ta' hdejn il-Kappella tas-Salvatur.

Dan il-kwadri ordinarjament ma kienx kiel l-oħra li kienet magħwura kienet imstax. Il-kwadri ta' Igħir il kienet jirrapprezentaw l-Immakulata-Mistura ta' Marija magħdud. Dan hu tant minn il-kappella Għawdx. Il-Kanoniku Franċesku Agius De Soldani kienet nekk fuq dan il-kwadri meenit: "Il-kappella ta' ma' jsewbiha u le ta' ma' jsewbi il-kappella tas-Salvatur" li meqjuna li Sietna Marija tar-Rużarij il-mad-dawra ta' jidk-watru taqtha... Kemm hmielax-l-oħwadu Igħir il-Ilhom li hmielax-il-mistura tar-Rużarij ilom x'sar minn dan il-kwadri ma nistax lejn kwadri jle-bah il dan ilom nistub il-Knisja Kollegjata ta' l-Għaru twieħed mill-arti ta' tas-Salib ta' din il-Knisja. Dan il-Kwadri tal-knisja ta' l-Għaru huwa xogħel tal-pittor Portugali Emanuel Pereira il pinħil fl-1580 ta' 1635. Dan il-pittor gie Maite għall-nafsa tas-sena 1840 u huwa

[illegible]

Kolegata ta' Edward u mhux
dak tal-Katolici, Roma x'inhom-
ma l-hati benjam ibqni' vera li
li-kwadri ta' il-lum huwa wiehda
minn dawk li kwadri li Għawdex
igħodd bħala wiehda mill-ikori
ta' arti li huwa għandu.

MIN HU LAW TUR
TA DAN IL-KWADRU?

Metu thares lein dan ikwadro
tani mangak is ginihi is min-
nin imbet imochik din 2-
mitogaga: "Min bu Lawur is"
dan ikwadro: "Min tah ikwadro"
dan is-taw Mill-pirell is" Boma
artika seighe qati tohroq tam
ikwadro a abuhija? Idu dan ik-
wadro bax oomo ma jikab-
bax is ginihi ma ighidilok
din bu Lawur tiehu Dan ik-
wadro ghalokom ilium hura
ngbobi bi-sin a gur is kien
poceni ghal boma atadit is"
igahag is twetiga quddien
is is is presbiteru is" dan is-
koma Katidrali tamo tamo
seket dwar Lawur tiehu.
Is-taw tiehu ikwadro is
memmi langas igid kein dwar
Lipitur is dan ikwadro. Kien
kien is kien gur kien mal-
na imokrob tamo panga dan
ikwadro bhalma ahmel dwar
Lipitur is kwadro oho is is-
taw tiehu Kien Katidrali.
Isak Agas De Soldanis ma pax
difikalis ighidilok min panga
ikwadro is-taw langas kien

(Thompson) (Pagnan 4)

GEORGE MERCUTTA S.D.S.

KRONAKA TAL-PARROCCA

15-5-88: Magħmudija ta' Kar-
Teresa Maria iben
Marcel Buge u Doris
nee Xerri.

16-5-88: Magħmudija ta' Jo-
seph iben ta' Gotti
Azzop u Mary nee
Chastel.

24-5-88: Magħmudija ta' Mari-
ja bint Joseph Mam-
paulo u Helen nee De-
gracia.

1-6-88: Tieg ta' Marius Saliba
u Rose Schimna.

1-6-88: Tieg ta' Vincent Vella
u Doris Xerri.

10-6-88: Magħmudija ta' Ma-
rius iben Carmelo
Azzop u Marija nee
Camilleri.

24-6-88: Tieg ta' Joseph Xerri
u Tealio Brindia.

10-10-88: Magħmudija ta' Gerar-
do Frances bint Jo-
seph Schimna u Doris
nee Grech.

17-10-88: Magħmudija ta' Ste-
fania bint Pawlu
Azzop u nee Cauchi.

20-10-88: D-darba tal-Magħmudija
l-ahqet ta' somma ta'
187-10-88.

3-11-88: Magħmudija ta'
Michael iben Spira
Vella u Carmela nee
Parrugia.

15-11-88: Magħmudija ta' Joyce
bint Marwiel Ganci u
Karmela nee Formo-
sa.

24-11-88: Pissess ta' Mons. Car-
melo Bajada bħala
Kugħur tal-Mons. Pe-
nitenzjar Alan Fenech
S.T.D.

1-12-88: Magħmudija ta' Jose-
phine bint Carmelo
Vella u Tonina nee
Deboncoi.

22-12-88: Magħmudija ta' Anna
bint Francis Cremona
u Doris nee Mardeca.

26-12-88: Tieg ta' Lawrence
Zammit u Grace Bu-
zuttli.

5-1-89: Tieg ta' John Cordina
u Gotti Camilleri.

4-1-89: Magħmudija ta' Evan-
geola bint Anton
Mordica u Barbara C.
Dickenson.

9-1-89: Magħmudija ta' Ange-
la bint Marwiel Ganci
u Kitty Mordica.

11-5-88: Lagħha ta' merħūa M.
Kattirai mill-parrokkat
kollha l-Għawdex lill-
isqat Nikol Cauchi wa-
ra 2-ijara tiegħu ta'
santura u-Awstenja.

15-5-88: Magħmudija ta' Marija
Azzop bint Lawrence
Bunueli u Carmela nee
Saliba.

Magħmudija ta' Anna
Marija bint Joseph
Dimech S. & C.E. u
Maria nee Tabbone.

Magħmudija ta' Brian
Paul iben Gökky Bendi-
na u Salina nee Ca-
milleri.

Magħmudija ta' Pau-
l iben Edward Grech u
Marija Hill.

2-6-89: 2-ijara lill-Kattirai mill-
Ambasciatore tal-Ro-
manija.

2-6-89: Magħmudija ta' Denis
ibn John Grech u
Veronica nee Newler.

2-6-89: Magħmudija ta' Law-
renza Vignola bint John
Tappone u Frances nee
Camilleri.

1-3-89: Tieg ta' John Camen-
zuli u Angelina Saliba.

22-3-89: Magħmudija ta' Simo-
ne bint Lulij Abela
Ph.D. u Marija nee
Camilleri.

25-3-89: Tieg ta' Wigi Mercedes
u Cettina Xerri.

25-3-89: Harġet il-purifikazzjoni
tal-Pakistan is-santura
bħala opti.

6-4-89: Tieg ta' Colla Apap u
Antoinette Grech.

6-4-89: Pissess ta' Mons.
Thomas Curmi bħala
Kugħur ta' Mons. Ce-
lestina Galea Ph.D.

9-4-89: Magħmudija ta' Ste-
phan Joseph iben Kar-
men Grech u Antida
nee Rehbo.

13-4-89: Tieg ta' John Grech u
Gulietta Cauchi.

13-4-89: Magħmudija ta' Mari-
ja nee Anton Vella u
Victoria nee Michael.

27-4-89: Tieg ta' John Macro u
Carmela nee Vella.

4-5-89: Magħmudija ta' Des-
anne bint Vito Said u
Maria nee Hill.

10-5-89: Iqas u Kattirai Isqat
Tressjan tal-Philippi.

Proba l-Bankings L'Par-
rokk - E.W. & S. 11-5-88
l'Għawdex lill-Parrokk
tal-Matru.

15-5-88: L-Eccl. Tiegħu l-Ar-
isqat ta' Malta, Mons.
M. Goral l-Akkas lill-
Kattirai l-Għawdex
u l-Għawdex tal-Bianchi
u l-Sacerdoti Tiegħu lill-
kontribuzzjoni ma'
l-isqat N. Cauchi u R.
Reyma Kapitu. F'din
l-okkazzjoni l-azzonnet
quddiesa għida ta'
Pischi mill-Kor Marija
Assunta.

15-5-89: Pissess ta' Mons. Don
Francesco Borg.

15-5-89: Pissess ta' Mons. Le-
onard Xerri bħala Mon-
signor Kugħur tal-
Kattirai Mons. Andrea
Vella S.T.D.

GBIR TAL-KAXXA

13-5-88: £21 15/- 6d
14-5-88: £23 13/- 0d
15-5-88: £25 8/- 0d
16-5-88: £27 18/- 8d
17-5-88: £29 11/- 0d
18-5-88: £31 3/- 0d
19-5-88: £34 2/- 6d
20-5-88: £36 16/- 6d
21-5-88: £38 6/- 3d
22-5-88: £41 17/- 4d
23-5-88: £43 10/- 5d
24-5-88: £45 19/- 11d
25-5-88: £47 7/- 11d
26-5-88: £49 15/- 0d
27-5-88: £51 13/- 5d
28-5-88: £53 3/- 6d
29-5-88: £55 0/- 6d
30-5-88: £57 6/- 9d
31-5-88: £59 12/- 6d

GRAZZI TAL-MADONNA

Matul is-sena Santa
Marija bħas-sollu kie-
net l-assow generuza
mad-devoti tagħha kif
jushu wiġġ ta' jje b
dawn il-għali li bosta
persuni offrewliha.

Cordina Joseph, £532
(bħallhom 50-testament
tiegħu).

Grech Josephine
£100;
N.N. £18; N.N. £16;
N.N. £10.

7 persuni offrew: £5
kull wieħed, 27 persuna
offrew £1 kull wieħed;

Barra minn hekk il-
Madonna giet irregala-
ta 7-cricet, 2 labriet,
katina, 2 pari meileet,
gerakol, lira u nofs
l-koll tad-deheb.

ASPRO

QUICK
EFFECTIVE

BUT RELIEVES ALL PAIN, HEADACHES,
COLDS AND FLU

LA TIDDIZAPPUNTAX RUHEK MATUL

IL-FESTI TA' SANTA MARIJA

MUR IXTRI KOPJA

TAL-ISTORJA TAL-BANDA LEONE

LI HI MARBUTA MAL-FESTA TAL-ASSUNTA

LI TIGI CCELEBRATA

FIL-BELT VICTORIA, GHAWDEX.

STAQSI GHALIJA MATUL IL-FESTA

GHALL-HJATA

FID-DAR

SINGER

L-AHJAR

AGENT GHAL GHAWDEX:

C. SALIBA

MAIN GATE STREET, VICTORIA, GOZO

Trid tagħti SPRAY lill-karozza ierġen?

Trid iqabbel SPRAY għid mal-qadim?

Trid iħalli d-DAQQIET li-karozza?

Trid iars l-karozza GħIDA bħal qabel?

Aghart fost kulhadd il-GARAGE ta'

Joe Azzopardi

20, FOREMAN STREET,

VICTORIA GOZO

Akameli mima baena 11

U.S. DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT

H. K. MADHU TAL-MAJIDHANA

TABLE 1. Environmental and Health Data

Dan il-kwadri il-qasbiq f'og
stond sewdient juriha l-oppo-
st u l-oppo ta' min pindeh għax
ma hiesx Naga ta' b'ox ta' in
x-xibha u' kwadri nista
l-backward hawn sewdient
Tista juriha l-oppo ta' ewe-
nim u' dan il-kwadri il-
Madonna S. Dumink u S. Kala-
ria ta S. Lektor il-blo-
na f'dan il-kwadri hja x-xibha
u l-figura ta-Madonna mawwra
b'haq b'adranja skura il-wie-
hela ta'ha f'haq f'haq f'haq
Dumink u' Gussan u b'haq
l-templa qeda mawwra għallu
ta-Rubaru lill-qasbiq mawwra
dewhem f'haq f'haq f'haq qeda
dewhem lill dan il-Patriarka ta'
Kalaros il-wie- hja l'ghid.

kumpela mawuola fimeh i-sal
 tara laasawwari u harti u
 baqibu fuq fimeh malaba aka
 kerdila ta' i-Adigisi ma barya
 birre i-aheru lafala yekudu
 u mardadi, i-xoiba ta
 S. Dandaku fimeh i-kwadri
 donsa bid tarfa i-begga u i-
 heru i bharu baqadi talab
 i-Madonna fimeh i-kkassoni
 i-pokkayimfuf mufaba ta
 ideli kif akul i-hara tieru
 iku u-sama fimeh i-hara kura
 u kalla dan baqadi i-inter-
 desponi gawwila i i-Madonna
 igawdi qaddam u tron ta Bunta
 Gash bala Ayakala, Awelajiri
 ci Medajiri o Ghannu ta
 bharu.

Ida 1-poyajoni ta' S Katerina ta' Siena hebsa ta' Sordumifkama f'id torina die-fa-
li-hidma tagħha bla serħat oħra
kaxxat f'id Garedmha tad-
dinja 4-dewazjoni lejn ir-Russar
ta' għax die 4-qaddisa għanist li
mulem għat-Maxid tar-Russarja
moqdes duk li lura ued jagħ-
mel Fr. Peyton Lawlor ta' die
4-qwadra ma naqax li jingħar-
runa tar-Russarja Moqdes
moqdes 4-hatem ta' die 4-qad-
sa. Wie die 4-qaddisa jsej-
kenu ir-Russarja moqdes ba-
drat illek bl-imen għal li
serħat ta' qalbha. Nektura ma
għal li bħom għalluq ad-
dewazjoni ta' S Katerina ta' Siena

laibet la' di' la'ora qadwa
(waslana shall-konkution) u'
di' la'ora nasota la-Ruqaria
Mnasda qadwat hajjina mo-
hja mull-qadima la-dina u'
qat na felket la-lohria la' di'
hara

Chalkonen dawn huna 1-lier
purnaggi kber madaakellu
ma nistigun nufudu li l-peda-
gogi tal-Bambin Donna irid
jagħer majj-ħogor tal-Madonna
ma ttejjeg l-ħajjagħen. Anzi q'din
l-pedagogi l-awtor ried jagħ-
tina x-xifffina li ma nistigun
niffudu tal-Madonna minn Bheba
Gesh 'ghallix kult xhainura ta
l-awtorita tal-Vergari mberke
lejn il-madonna, b'ħafna mill
meriti ketrana ta' Krija li tibbe
za fuq il-madonna. Tiegħu
minna bis: tiddappreli li ttebbe
il-frojt tagħha' (Lumen Gen
lium 163) Iha li-hej, Bemok
donna irid pcedem u tghid li
mle b'ħafna lejn dan il-kwadru
li b'fieda tal-Previdenza Divina
li-Madonna kienet ttebbe mill
aktar oċċasionalli li-opra tal
Fidwa Tiegħu. Sablex b'hekk
tiegħu 'kann, ttebbe ttebbe p'hem
li-ttebbe tal-grazzi. U anki iss
li-ttebbe ma hallietx din il-fidwa
lejn ta' fidwa, leda li-interdese-
joni tagħha diversi ttebbi ttebbe
b'hem minn xhainu l-awtor

bioactivity to the form

[illegible]

Tadlhaqq il dan g-zwata
tal-Madonna tar-Robert li
ahmeda li malsalijetna de
xtara li (halla li ta' warrif
kapulawuri ta' parrusa li mals
mili-pital ta' l-artist li mals
mili-hom

—the most highly prized
whisky in the world *it never varies*

Sole distributor: P. Cutajar & Co Ltd, Valletta

Programmu tal-Festi Solenni

TAT-TLUGH FIS-SEMA TAL- BEATA VERGNI MARIJA

PADRUNA PRINCIPALI TAD-DJOCESI T'GHAWDEX FIL-KNISJA KATIDRALI

IL-FESTI TA' GEWWA

Kvintidinn: Mit-30 ta'
Lulju sal-10 ta' Awissu.

Fis-6.30 a.m. quddiesa solenni bil-vuċijiet fil-presenza tal-Kapittu. Fl-Ave Marija Kurunella tal-Madonna, espozizzjoni Ewkaristika u Barka Sagramentali. Wara quddiesa bil-kant bil-Malti li fha tinti-seg l-Omelija. Il-predikaturi sa jkun Mons. Lorenzo Xerri, Don Gorg. Tabone, Don Pranglek Saliba u l-Arcipriet Don Gueypp Borg.

Ser titkanta għall-ewwel darba quddiesa bil-Malti ta' Patri Bert O.S.A. mill-Kor Marija Assunta taht il-timexxja ta' Miss Marija Zammit L.E.S.M.

Granet tal-Tridu

Il-Toeġn, 11 ta' Awissu:
Fis-6.30 a.m. quddiesa kanta-ta bil-vuċijiet celebrata mill-Rev. mu Mons. tal-Katidral. Fis-6.00 p.m. "Folk Mass" għat-teenagers tal-parroċċa li fha il-egħaġġ joffru l-Ostja li kien jkun sa jgħar-bu. Fis-7.15 p.m. Għasar kanta bil-Malti li fha tiegħi schem il-konmuoita' tal-idili. Friedka minn Patri Konqilju Mallia O.S.A. Kurunella tal-Madonna u espozizzjoni Ewkaristika għall-Barka Sagramentali.

Il-Tlieta 12 ta' Awissu

Kollox għal jum ta' qabel, idja il-fonajoni ta' il-għaxxja tinda fil-6.20 p.m.

Il-Quarta 14 ta' Awissu

(Granet tal-Festa)

Fis-7.00 a.m. kant tal-"Te Deum". Fis-8 a.m. quddiesa bil-kant bil-Malti celebrata mill-Eġ. Tiegħi Mons. Cauchi Ph.D., Lic. Soc., il-Katidrali fepi jgi mibqgħ mir-Rev. mu Kapittu. Tradizzjoni u Għasar Pontifikali, Kompieta, kant tal-Litanijs u Barka Sagramentali.

Il-Gimgħa 15 ta' Awissu
(Jum il-Festa)

Fis-6.15 a.m. Kommemorazzjoni: mill-Rev. mu Kapittu. Fis-8.00 a.m. kant ta' Teresa u Quddiesa Solenni Pontifikali mill-Isqof N. Cauchi li fha jnseg l-Omelija ta' l-Assunta. Wara il-Pontifikat l-Isqof Cauchi jgħti l-Barka Papali

bir-rebb tal-Indulgenzi Plenarja. Fil-4.30 p.m. Quddiesa Letta u wara l-Għasar Solenni bil-musika. Proċessjoni im-mexxja minn Mons. Isqof N. Cauchi. Antifona. Tantum Ergo u Barka Sagramentali. N.B. Fil-granet tal-Tridu u Festa l-Musika ta' tal-id-direzzjoni tas-Sinjura Rev. mu Mons. Gueypp DeBrincet Maestra di cappella.

FESTI TA' BARRA

L-Erbgħa 13 ta' Awissu

Fil-9.00 a.m. marċ mill-mat-toroq ewlenin tal-bel Victoria bl-istatwa tal-Assunta. Jieħdu schem il-band minn nieċa tal-istatwa tal-Assunta fost il-kant tal-inni marċi godda u l-banda "Victory" tax-Xaghra. Fil-triq il-fell.

(Ikompj 10-paġna 11)

1078

1923

7524

1895

1998

1929

1520

5001

Support - Good Care

1332

Chaitin ha messo avanti l'idea

Il-Gimgha Ewkaristiko-Liturgika BIR-RITRATTI

BEJN IL-11 U T-18 TA' LULJU FIL-KATIDRAL T'GHAWDEX
SARET GIMGHA EWKARISTIKO-LITURGIKA LI KIENET
MIMLIJA ATTIVITAJIET EWKARISTIKO-LITURGICI KIF
JIXHDU WISQ TAJJEB IR-RITRATTI TA' HAWN TAHT.

Il-Gimgha Ewkaristiko-Liturgika giet inawgurata bil-
finib ta' wirja Ewkaristiko-Liturgika, ir-ritratt ta'
hawn fuq juri l-Ecc. Tiegħi l-Isqof N. Cauchi jiftah
din il-wirja.

F'nofs din il-Gimgha jew abjat nhar Lamyi l-E.T. Mons
Arcisqof M. Gouzi fakkar l-Ghawdex d'għawdex Ladi-
Djammanti, Sacerdoti Tiegħi nsewwe ta' koncelebrar-
zjoni flimkien ma' l-Isqof N. Cauchi u r-Revmu Kapiti-
lu tal-Katidral kot juri ir-ritratt ta' hawn fuq.

Matej il-Gimgha tar-cenwija sarej Gary interessanti
dwar il-Dejn u l-Delet kapiti tal-Kodi dwar il-Litur-
gija tal-Ronellju Vat. II. Dan ir-ritratt juri r-rebblidha
ta' din il-gara flimkien ma' l-Isqof N. Cauchi.

Din il-Gimgha Ewkaristiko-Liturgika għalget l-
esjoni Ewkaristika mat-triqat prinċipali tar-Rabat
mimexxija mill-Ecc. Tiegħi l-Isqof N. Cauchi. F'din
purċessjoni hadu sehem is-sorijiet u l-għaqdet ta'
għur tar-Rabat kif ukoll fofoq kbar ta' nies kien
jakked dan ir-ritratt.

IL-MORDA MA THALLEWXA BARRA F'DIN IL-GIMGHA, SARETILHOM FUNZJON
SPECIALI FIL-PIAZZA TAL-KNISJA, IR-RITRATT JURI L-ISQOF N. CAUCHI U
IQARBEN WIEBID MILL-MORDA.

F'din il-Gimgha ma naqsix quddiesu bir-rit Għeg. Te-
rit ta' hawn fuq juri il-Papa tal-Griegi qed iqarben
lil-morda.

DAWN IL-BLOCKS GEW MISLUFA BIL-KORTESIJA TA' IL-"POPLU"

WASAL IZ-ZMIEN LI L-KWADRU TA' L-ASSUNTA -
TITULAR TAL-KATIDRAL T'GHAWDEX JIGI NKURUNAT

Hija xawqa tal-paplu Għawdex kollu li jura l-kwadru tifiqari tal-Katidral li huwa deditikat illi-Assunta nkunnaq b'kuruna tal-deheb mill-ijjed ta. U din hija haga i-aktar fogħia għaliex il-parroki kollha li Għawdex twieldu minn din il-knisja mawja għalhekk il-Matri li mill-ibghad im-mijiet. I' liema huma dawk l-ijjed li ma jistiequx jaraw li xawqa mawja dejjem bl-akbar umuri?

Ir. Erymu Kapitlu tal-Katidral u l-Inkornazzjoni
ta' dan il-Kwadru

Fl-1 ta' Novembru 1950, il-Qdusja Tiegħu l-Papa Piju XII għallim b'setgħ tas-sema bis-saħħa tal-Bulla "Munificentissimus Deus" li l-Madonna waqa li temmet il-kors ta' din il-hajja għal ngħollija fis-sema bir-ruh u l-gisem. F'din l-okkażjoni r-Rev. mu Kapittu tal-Katidral unanimentment waqa x-xewqa tiegħu li l-kwadru titulari jigi nkurmat. Dan gara sewwa sew fl-5 ta' Ottubru 1950 meta l-E.E.T. l-Isqof Giuseppe Pace Ph.D., S.Th.D., J.C.D. talab li r-Rev. mu Kapittu jagħmel xewg Kapittulari halli jefidu schem fl-Kumitat li kien qed jorganizza festi l-Għawdex għall-okkażjoni tad-Deanna ta' l-Assunta l-Ida din il-xewqa baqgħet s'issa bla mitmuma. Madankollu r-Rev. mu Kapittu baqa' jinsisti fuq din il-talba.

Bil-fatti kollha meta gieto l-okkazzjoni għolla lehn biex juri li l-Inkorporazzjoni ta' dan il-kwadru hija xewqa tal-poplu kollu tad-Djoċesi Għawdx. Hekk għamel meta fl-1 ta' Awissu 1855 kien il-Katidral ta' Għawdex il-Kardinal Todeschini li kien gie Malta biex iqiegħed l-istellarja dwar il-kwadru ta' Kunsilljoni — titular tal-Kollegġjata ta' Borrea. F'din id-cirkustanza l-Arċidjaku tar-Rev. mu Kapitu għamel diskors li kien fost bwejjeg obra qallu: "Hija xewqa tar Rev. mu Kapitu ta' din il-Knisja Katidrali u tal-Poplu kollu Għawdx, li l-kwadru ta' l-Assunta, titular ta' din il-knisja jiġi okkurunt. Nitolbuk twassal lil-Awtoritajiet kompetenti f'Umana din ix-xewqa tagħna".

U l-Mejju 1987 wasal Għawdex il-Visitarju Apostoliku li-persuna tal-Patri Ferdinandu Galea O.F.M. biex jistudja fuq il-pożi li-konstanzja tal-privileġġi tal-knejjes. Bosta kien dawk il-Kapitulari li marru jkollmu id dan il-Visitarju Apostoliku u ikoll kemm huma wrewh ix-xewqa li l-Kwaderu ta' l-Assunta, titular tal-Katidral, jigi nkurmat. Dan kullu huma xhieda tal-hidma bla serġan tar-Reymu Kapitu tal-Katidral biex jara l-Kwaderu titulari tal-knejja nkurmat.

H-Ferment: 100-Percent

Sawya soy f'dawn il-granet il-parruċċani tal-Katidral
 dgħir mill-kunsens affirmattiv u unanimu tal-poplu Għawda-
 ni, qegħdin jagħmlu petizzjoni lil-E.T. l-Annunzjatur
 Apostoliku għal Għawdex. Mons. Niko' Cauchi Ph.D.
 Lic. Sc. Soc., b'lex titlob l-Awtoritajiet kompetenti ta'
 Roma bihbi l-kwadru ta' l-Assunta uċi nkurati.

Din 11-petiziuni li diga' giet ufirmata - mil-membri kollha tar-Repubbika Kapittu u ta' bosta awtoritajiet Civili qiegħda issa tigi ufirmata wkoll mill-poplu Għawżi.

J. J. E. T. Beerman M.D., Nikol G. Church
 Impunitarius Apostolika Gharabik,
 Eccellenza Rousrenkianian.

It-Kompa Kattendi f'Għawdex hija l-impjigja nazzjoni tal-
Għini, taat minkabba l-impjigjara taqtaq fuq-djorosa kienet
phatara hekk taqtaq kienet taqtaq f'Għawdex. L-impjigja tal-
Kattendi taqtaq tal-impjigja hekk taqtaq taqtaq f'Għawdex,
taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq
taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq
taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq taqtaq

Se marea lui este o valoare dintr-o mulțime, dintr-o mulțime de mulțimi (M(M) sau M), atunci mulțimea mulțimilor (M(M)) este o mulțime în M (adică este o mulțime dintr-o mulțime). Dacă este o mulțime dintr-o mulțime, atunci mulțimea M este o mulțime dintr-o mulțime (adică este o mulțime dintr-o mulțime).

Isa aha hana tati affirmati a mon in claj akaza mni
kull akana indimasa te puzheja u shulehi lill-kazija kati
lehi hahle kaza in" Chauder kulla. moshia eaghvel kullak
kullin mal-Avataritajir Shikhsyotici fRuma zabira shakho
k-zeft maza lill-kazija ss ana li muller filon koston kashira
mudat akurumina hahama koston thim t' illa giza msharimane
filomera kashira mullari li pashira te kashira shira tal-kashira
Chauderija. Aha, li msharimane kashira msharimane kashira
kashira lill-kazija kashira li shikhsyotici teje Muzija ss msharimane
pashira li f-E-T-R kashira lill-kazija u bi pashira shira msharimane
kashira kashira u msharimane kashira

COLLEGE PARK, MARYLAND

APPELL GHALL-JIEM
TAL-FESTA

Meta jasal l'idejhom dan il-Buletin il-jum tal-Festa ta' SANTA MARIA jkunu qorbi għeifhom. Jisraq, għalkelk, il-din id-darba nurukom lid lassew tteghbi tteghbi lil-Madonna onfal dawn il-jum tal-Festa.

Il-Papa S. Piju X. II. Enkikli-
ka tiegħu "Ad Deus Illum"
ghallimur b'is-car li l-vera
mhabbu lejn il-Madonna jeh-
tingħi li tteghhedna minn kull
dub u tressall tr-rieda tagħ-
na b'is il-leon taqbel perfetta-
ment ma' dik tal-Madonna, li
ma h'fex għajr il-volontà ta'
Illum. Amen.

Għadhekk mhux veru li jholbu lil-Madonna dawk li garru minni li matul il-jum tal-festa jghajtu kerom jifihha fil-marcijiet 'Viva Santa Marija', imbagħad li-istess isien u li-istess marcijiet jingrew fidex jonqsu ntr-rispett lejn il-qudsin u lejn kuthorn il-bnednin.

Għallhekk mhux tasawer li jgħodd lil-Madonna dawk il parrucani li jingrew b'idejha biex iċċapaw lil Santa Marija fil-jiem tal-festa rbaġġid b'idejha l-istess idejn u l-istess kien jgħoddu moxsi halli taħom iwegħgu l-gluf ta' b'ithom il-biedma.

Għalhekk m'għandhomx jsejtn wlied awtentici tal-Madonna dawk il-parrucani li taw hafna flus liex għabbru l-festi esterni tagħha, mingħad b'dawn l-istess flus jingħew biex dak in-nhar tal-**HMISTAX TAWISSU** jiskru n-nies bi qzeżed.

Ma flomux qeghda jaghta
xheda ta' wled sinchri tal-
Madonna dawh il-burruccini
li jittux il gawda l-festi
kolha ta' barra mibghad
jkann minn ta' l-ewwel li jk-
kartaw fil-funzjonijiet. L-idur-
għi li fil-fiem tal-Festa jsiro
Għieh il-Madonna.

F'dawn il-granet tal-festa
l-Madonna tagħmilha l-istess
rakkomandazzjoni li hi ja għa-
mlet lil-qasdejja tat-Tieg ta
Kann: "Aghidni dak li jgħi-
dikom ibni Gesu?" U dan
Gesu' jrid li bl-għana ta tal-
ta' Awissu nersqu lejn is-Sa-
gramenti tal-Orar u tat-Tqar-
bin. U fuq kollox ifakkarna t
bl-jiem tal-festa **Għaxra**
jibgħu l-**KMANDAMENTI** ta
għoudna nħarsu lile-reqqa
kollha.

Jalla dawn il-kehniet un
jsibux wadneja torox, inma
ikun bilal dawr id-2rloragħ
li waqqbu f'hamrija taħta
allura kibru u taw frott haf
na.

Mim Vigarju Kura!
Mons. Seielonn.

bir-ruħ u l-gisem zgu li l-Ghawdkin ta' zmienna b'ix ma jagħmlux għajh li ta' qabilhom jesi li jgarru sagnifex kbar halli jraw fuq ir-ras tax-xbena ta' l-Assunta karima bil-wieq qatir prezjuż murr dik li jridu l-irgejjen ta' din id-din.

Supplement: Xieruo

Ma nahiwb li nkun qed naghmel suggeriment harra minn loku jekk nistqar li din l-inkoronazzjoni ghandha issir fis-sena 1970 ghalix fis-sena li gzejja jahbat l-Għoxrin l-Anniversarju mid-DOMMA TA' L-ASSUNTA. Fi-opinjoni tiegħi tkun hekk xierqa li jgħid festi fuq bażi djoċesana billi dan il-kwadru ta' l-Assunta huwa l-titular tal-Katidral t'Għawdex. Id-Djoċesi Għawdxija kollha ghandha tiegħu sehem għax din ma tkunx festa ta' parroċja waħda imma festa tal-parroċċi kollha t'Għawdex. Jekk fl-1 ta' Novembru tas-sena 1950 il-belt immortali ta' Rama, sewwa sew il-pjazza tal-Bazilika ta' S. Pietra, ngħid katolici minn koll rikona tad-dinja sabies jismegħu mill-fomm infallibbli tal-Qdusja Tiegħa l-Papa Biju XII id-definizzjoni tad-Domina ta' l-Assunta, billi Rama tirrappreżenta l-Knisja Unversali, hekk ukoll nippretendu li jekk nesehb din l-inkoronazzjoni l-poplu Għawdx i kollu jhekk sehem fl-festi li jgħid f'din l-Okkazjoni għax il-Knisja Katidrali tirrappreżenta l-parroċċi kollha t'Għawdex.

O Katedrali UGhwedez jighor madwaru Storga milla-
narya mabwaga bi kraggiet o Lebda tal ta' Amban ma jista
jaun qatt o Bismillahin. Inama jekk tawwette o Bismillahin
santa ta' din il-kwadra ta' BASSUNTA agur o din il-kwadra
KRIFA bid-bida Fiddiema taghha Hiffa' bid-bid Paga giel
le-shra kolha ta' din il-Knisja Katedrali.

Don ng Spiro Formosa, Kab-
bali talakadral li gae maghau
di isana mid-Dioesi Chaw-
daia bies talon il-quodda di-
Bastika ta' 5, Pifra, Roma.

CANS DOPPU LI TIRBAH FIL-LOTTERIJA TA' FARSONS

Ibdel it-tappijiet tal-prodotti ta' Farsons ma' biljett li jista' jrebbhek zewg biljetti bir-ritorn bl-ajru ghal numru ta' bliet fl-Ewropa:-

Bl-istess biljett tista' tirbah ukoll wiehed mill-premijiet fil-Lotterija li titla' fix-xitwa

b' **£2,200**
premijiet.

Facli Tirbah.

Gemma' t-tappijiet tal-prodotti ta' Farsons.

IL-BIRER KOLLHA TA' FARSONS KINNIE

SCHWEPES
(TONIC WATER,
SODA WATER,
GINGER ALE,
LEMONORA, ORANGEORA,
BITTER LEMON, SLIMLINE.)

MISSION COLA
U
COCO PINA

Kull tnax-il tapp jinbidlu ma' biljett tal-Lotterija.

Il-Lotterija titla' erba' darbiet das-sajf.

Il-biljetti kollha jergghu jiehdu sehem fil-Lotterija ta' Farsons

b' £2,200 premijiet li titla' fix-xitwa.

IT-TIENI LOTTERIJA TITLA'
fil-Birrerija, l-Imrieħel
fil-Gingħa, 39 ta' Awissu
fil-11 ta' il-ghoda.

L-EWWEL PREMJU
Zewg biljetti bir-ritorn għal
Parigi mal-Malta Airlines.

IT-TIENI PREMJU
Zewg biljetti bir-ritorn għal
Dusseldorf ma' L-Alitalia.

IT-TIELET PREMJU
Zewg biljetti bir-ritorn għal
Roma mal-Malta Airlines.

It-tappijiet jinbidlu

**IL-BIRRERIJA,
L-IMRIEHEL.**

**IL-BRANCH TAL-BELT,
TRIQ ZAKKARIJA.**

**IL-BRANCH TAS-SLIEMA,
TRIQ IT-TORRI.**

**L-AGENT T'GHAWDEX,
4 IT-TOKK, IR-RABAT.**

Simonds - Farsons - Cisk

DPL 24/69

PROGRAMM TAL-FESTI TA' SANTA MARIJA

(Kontinwazzjoni minn paġna 5)

Tigrija ingħob tan-nar minn Anton Cilia. F'Misrah it-Tokk it-Talja "Leone" iddoq l-Ave Marija kantata mill-poplu waqt it-tigrija ta' l-istatwa fuq il-pedestal. Warr ingħob tan-nar.

IL-FESTI 14 ta' AWISSU

Lejlet il-festa fid-9 p.m. maré bejż mill-banda Leone mill-kantin għat-Tokk u lura għat-kantin. Fit-9:00 p.m. programm ta' nureh jigi mxandar fuq l-Rediffusion għat-Malta u Għawdex. Fil-9:30 p.m. maré mill-kantin għat-Katidral mill-banda "St. Joseph" tal-Hamrun li tkompli iddoq waqt it-Translazzjoni. Fis-7:00 p.m. maré mill-banda "Prikorsur" tax - Xewkija mill-kantin għat-Tokk fejn aktar tard iddoq programm f'Misrah it-Tokk. Fit-8 p.m. maré trijeqfall mat-toroq ewlieni tal-belt Vittorja mill-banda "Leone" u "St. Joseph" tal-Hamrun. Fil-10 p.m. programm muzikali mill-banda "Leone" u "St. Joseph" tal-Hamrun it-Tokk li-banda "Leone" iddoq l-innu "A Marija Assunta". Fil-11:30 p.m. ingħob tan-nar fi Piazza Sghia.

IL-GHUGHA 15 TA' AWISSU (JUM IL-FESTA)

Fil-10:00 a.m. maré popolari li-għall tar-Rabat mill-banda "St. Joseph" tal-Hamrun u "Mnarja" tan-Nadur. Fis-2:45 p.m. Tigrija tradizzjonali ta' Santa Marija. Preżentat ta' sbieħ. Fil-5:00 p.m. maré mill-banda "St. Joseph" tal-Hamrun minn triq it-tigrija għat-Tokk fejn wara iddoq programm f'Misrah it-Tokk. Il-banda "Leone" wara li iddoq l-innu "A Marija Assunta" f'Misrah il-Katidral tikkompanja l-Purifikazzjoni solenni b'maré religjuż u tinfetx popolari. Fid-9:20 p.m. maré b'mixgħila generali "A La Veneziana" mill-banda Victory tax-Xagħra u Mnarja tan-Nadur.

W.R. Fil-14 ta' Awissu li-banda "Leone" ta' li-direzzjoni ta' Simeon Joseph Sammut. Jistess bejżet oħra iddoq il-festus innu "A Marija Assunta" (ta' Simeon O. Crescimanno b'varjant tal-Markie il-Barbari u l-Giorgio Jaku uhem l-Kor "Marija Assunta" u Tenor J. Farrugia u l-Bartolomeu J. Aloisio. Minn 11-13 u 14 ta' Awissu jkun hemm mibgħida xerxer li-belt Vittorja magħduna minn A. Mamošev. Jkun hemm ukoll "festi" kbar ta' nureh u li-għall magħduna minn Anton Cilia u oħra.

SANTA MARIA - L-Eqdem Festa ta' Ghawdex

M'HEMMX L-IZGHAR DUBJU LI L-EWWEL FESTA LI BDIET TINZAMM F'GHAWDEX HI DIK TA' SANTA MARIJA U TA' DAN GHANDNA DIVERSI FATTI U XHIEDA.

Naturalment dan ma' setax ikun mod iktar meta l-ostess missiġġietna matru jidjedikaw l-ewwel kinsia tagħhom lil Marija Assunta u mill-bidu wrew kull hegga, mhabba u devorzjoni lejha.

Wara diversi kappelli ta' l-Assunta jew mibgħida h'inkeljen differenti ta' Ghawdex u oħra ta' Santwarja devot tal-Għala kien għo dan it-tittu li wara li mibgħid iddoq ta' l-Immakolata Kancinazzjoni.

Nistgħu nikkonfermaw li Kinsia Arċipretali ta' Zebbug ta' Santwarja Nazzjonal-Bah-lik "Ta' Pina" - monument lehor kien ta' l-Ghawdexin li-Tigrija ta' Sema ta' Ommu Marija Santissima.

Il-festa ta' Santa Marija ta' Ghawdex hija l-festa tradizzjonali storika u popolari per stocellenza u dan il-fest ta' kull għax it-trid ta' tagħha huwa shib qadim anke l-ekzistenzja ta' kienet li l-ewwel festa li nbejgħet fil-Għala ta' Tliet Muntani.

Sew l-Awtoritajiet Ekklesjastici u kemm dawk Civili u kien ukoll il-poplu dejjem għożżewha shib u kancinazzjoni bħala l-akbar trijoni li-mhegħet u ferriħi ta' ma' ta' is-sena u difatti hawn affarijiet intrabbi ma' Jum l-Għid ta' l-Assunta.

Tant li Ghawdex kienet jonegħu sathes igawda l-festa ta' l-Assunta u nighazet jum Santa Marija sathes jithadu o diversu oħra, kienet u oħra ta' djar u raba, sew ta' Kinsia, kemm ta' Gvern u kien ukoll ta' partikulari u dan ta' jaf minn annali li-lijed qodm.

IL-KAPPELLA L-RADNIA
TAL-MADONNA TA' PINU

MILL-
KAV. KOLI APAP

Durertimenti għali - poplu f'Santa Marija li-Gvern holoq it-tigrija ta' oħejjem u sal-lum għada tigi ssussijata mill-Awtoritajiet Civili, separati ta' maski mill-Gran Kastell, xgħir tal-Banca Għuratale u mkejjien oħra u oħra ta' tajin. Difatti kien sat artmar apposta u lijed minn mte senu hu ucliet ukoll isir li Wirja Agħarja-Industrijali.

Blex naraw kemm hi qadima l-festa ta' Santa Marija ta' Ghawdex b'lejjed nistgħu li-gawħra ta' xteb "Ghawdex bl-graffa tiegħu" tal-kbir storiku Ghawdex li-Kan. Agħas De Soldanis ta' insbu x'għara fis-sena 1593 meta l-Ghawdexin kienet jiffestagġjaw lil-Assunta - li-patruna speċjali ta' Ghawdex tagħna.

Kien dak inhar Gvernatur ta' Ghawdex li-Kav. Fra. Go-lantri Capace u li-waqt li l-poplu Ghawdex kien igawda l-festa ta' Santa Marija għet malajr is-xmiegħa u l-Torok kienet qrib Ghawdex.

Il-festa dritt aftratli u minn nistgħu għo imbakati lejn Malta u nles li kien hawn tejjda u wasu f'Ghawdex xi Kavalleri u nles oħra ta' l-Ordni blex jiddefendu l-Ghawdex.

Il-bastimenti Torok li kienet jgħoddu madwar erbgħin ma' dancu ma nistgħu n-nies, hadu l-tigrija u madwar mtejjin suldat baqgħu tejjgħin lejn il-Kastell. Imma l-Ghawdexin hargħu fuqhom u b'is-sahha ta' l-isparat hawn bu Kavalleri-ja Ghawdexija ligri warajhom u għajni li-Torok itliqo mill-għara.

L-ISTATWA TA' L-ASSUNTA
FIL-FNISJA TAZ-ZEBBUG

FOR WORLD WIDE TRAVEL

APPLY:-

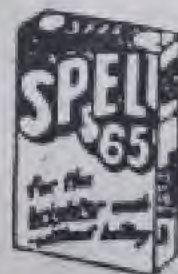
JOHN PORTELLI ENTERPRISES

L.A.T.A. AGENT

7, IT-TOKK SQUARE, VICTORIA, GOZO, Tel. 76236

103, ST. JOHN STREET, VALLETTA MALTA Tel. 27016

TOUR PLANNERS

SPEL 65

L-AQWA WASHING
POWDER LI TISTA'

TIXTRI

Il-Faccata ta' SPEL 65
linbidu ma' l-aqwa u
li-istess rigali għand:

EMANUEL BONELLO

10, Fra Diego Street, Marsa
Branch: 7, Triq Santa Lucija, il-Belt

Complot 26452

